

సరస విరసాలు

విశుభమువహారాక్ష అయిందోగాని మా వివాహం—నాకు మా అవిడకు తూర్పు తెల్లారట మాలవ్యం, చుక్కెదురు. నేను ఏదో చింతంగా—నిండుగా ఉండాలని అతి తెలివిగా మూటాడుతూ తీరా ప్రాద్దుక్రంకే సరికి తెల్లముహూం వేస్తుండేవాడిని. తలచుకుంటే నాకే విపరీతంగా తోస్తుంది. అసలు నా కప్పడప్పుడూ అనుమానం కలుగుతూ ఉంటుంది.—నేనంటే ఇంటావిడకు లవలేకం అసంతృప్తి ఏమోనని.

మరి భ్రష్టకాలలోనే చదివిందో, ఎవరి ఉపన్యాసమో, లేక చెప్పకు మూటలే విన్నదో—ఎక్కడన్నా ప్రత్యక్షంగానే చూచిందో ఏమోకాని—నన్ను సరసం తెలియని వానికొంద జనుకటి పాలేసింది. పోనీ ఆ మాట తనలో తాననుకొని ఉరుకొకూడదూ ఉచూచి! పొరుగింటి పుల్లమ్యతో అనేసింది. ఆ మాట నానని నువ్వగుంజలాగా ఆనోటా ఆనోటా పడి నా కర్మతాడితమైంది.

నిజం చెప్పాలంటే సరసమంటే ఏమిటో నాకు తెలియదనే చెప్పాలి. రయి నా! అలుమగల మన్య సరసాలంటూ ఉంటాయా అనే ధర్మ సందేహం. ఉండెనుపో! అని అందరికీ తెలిసేటట్లు బహిరంగంగా ఉంటాయా? బావా మరుదులు—బావా మరదళ్ళు—ఇంకా వరసెక వారిలో సరసాలూ అడవచ్చు—అవసరమైతే అవకాశం ఉంటే వసంతాలూ చలవచ్చు—

అంతేకాని, పది మందికీ తెలిసేటా, అందులోనూ, ధర్మపత్నితో సరసమాడటం ఎలాగుకీ చేసుకున్న దానిని నలుగురిలో చిన్న బుచ్చటం ఎక్కడన్నా సరసమని బించుకొంటుందా—పైగా అలా చేస్తే చూచినవారు—అలాంటి వాడిని సరసమని కాడంటారు. ఎంతమా నా సమన్యల అవ

ర గి లి న ప గ

డించా. మళ్ళా జంటసర్పాల ఘోటోల్ని తడేకంగా చూశా. వాటివిడ నాకు అదో నిధమైక ప్రేమ, సానుభూతి కలిగాయి. కల్పేనవిడ జంటసర్పాల వస్తు దీనించు తున్నట్లుగా తలలూపాయి గారికి.

“దీని యింటికి వచ్చినందుకు చక్కటి గాథ తెలిసింది. మావార్యందరికీ చెప్పా” అని కచ్చేకాను గలగరా.

[దీని సారాంశం కల్పనగాను. ఉత్కర్షం.]

రిమ్మైతంగానే నిల్పిపోయినై. ఇలా కాదనుకొని నామటుకు నేనొక నిరయాని కొచ్చాను. బహిరంగంగా మా అవిడతో సరసాలాజే దమ్ములేదు. ఒకవేళ గుండె దిటవుచేసుకొని అడవమన్నా చేత కాదు. ఇంకపోతే ఏకాంతంలో మాత్రమే కావలసినంత అవకాశం. అనుకోవటమే గాని అక్కడ మాత్రం అంత అవకాశం ఉంటుందన్నమృకం ఆలోచించిన కొద్దీ సన్న గలుతోంది. ఏదో విధంగా ఆమెను ఏడిపించడమే కదా పర్యవసానం. అంటే ఏడిపించటమంటే నా ఉద్దేశం సరసమాడటమనే గాని వేరే దురుద్దేశంకాదు. మరి సరసమంటే సారాంశం నలుగురి ముందూ, ఎదుటివారిని అపమానంచటమేగదా అని, అందుకొసం తీరికైనప్పుడల్లా సాధనచేసేవాడిని.

కాటూరి విజయ సారథి

నాకు లోకా రాత్రి పుషోభోయే ముందు ఒక గానెడు పాలుత్రాగటం చిన్న తనంనుంచీ మా నాయనమ్మ అలవాటు చేసింది. ఏ నందుపాలునో ఆ గానెడుపాలు తీసుకువచ్చి మా అవిడ నా పడకగదిలో పెడుతుంది.

‘బాగు బాగు. వజ్రంవంటి ఆలోచన తట్టిందిరా’ అనుకొని—గుట్టు చప్పడుకొకుండా, నాయనమ్మ, పిల్లలు నిద్రపోయాక, వెళ్ళి, మా అవిడని తట్టిలేపాను. ఆమె కళ్ళు నులుముకొంటూ లేచింది. మృదువుగా ఆమె చేతిని గ్రహించి, నా మంచం దగరకు తీసుకవచ్చి—“ఇవ్వాలే పాలు పెట్టలేదా?” అని అడిగాను.

ఇంత ఆలోచించి, తెలివితల వనిచేకా ననే అనుకున్నాగాని, కళ్ళయెదుటఉన్న పాలగాను తీసి ఎక్కడన్నా చాటుక పెడ నామన్న ఆలోచన తలకపోయింది. వెరిగా వెరిగా నాకు సరసమాడటానికి ఆ పాలగానే దిక్కుయ్యెసరికి తీసి దాచివేద్దామన్న సంగతే గుర్తించలేదు. క్రీమతి నిద్రమత్తులో ఉండేమో, కొంచెం విసుగ్గా “అదేమిటి ఎదురుగుండా ఉంటేను—యూ ఖాగ్యానికీ నిద్రలేపాలూ” అంది—

నాకు కొంచెం కొసం వచ్చినా, తమా యించుకొని, ముద్దుగా—లాలకగా—ఇలా తీసు

కురావోయ్ అన్నాను. మా పెళ్ళయిన క్రొత్తలో “ఏమోయ్” అని అంటూ ఉండే వాడిని. రాను రాను ఇద్దరు పిల్లలు పుట్టేసరికి ఎవరన్నా వింటే నవ్విపోతారేమోనని “ఏమే” అనే అనడం ప్రారంభించాను. నాటిరాత్రి ఉన్నట్టుండి అలా “ఏమోయ్” అని పిలిచేసరికి నాకే క్రొత్త అనిపించింది. ఆ మాటలో మా అవిడ ముఖంలోనూ కాస్తంత చిరునవ్వు మెరపు తక్కుమృకున్నది. ఓహో! మన సరసం రసధరితమై పాకాన పడుతోందిరా అని గర్వించాను.

క్రీమతి చిన్నవాటి సంఘటనలు తలపుకు తెచ్చుకొన్నదో ఏమో ఒక క్రొత్త గమనంతో, ఒయ్యారంగా వెళ్ళి గాను తెచ్చి చేతి కందించింది. నేను ఆమె పాటిగ్రహించి సరసన కూర్చోబెటుకొని “ఏమే! లోకా నేను పాలుతాగుతూనే ఉన్నానుగా—ఇవ్వాలే ఇద్దరం కలిసితాగుదాం” అన్నాను. మా అవిడా అందుకు ఒప్పుకొన్నది. “బితే ముందు నువ్వైతాగి తరవాత నాకీయ్యి” అన్నాను. “అలాకాదు ముందు మీరుతాగాలి, తరవాత నేను” అని నానోటి కందించింది పాలగాను. క్రీమతి ప్రేమాన రాగాలకు నా మతి పోయిందో, లేక సరసమాదాల్కనే అత్యాశక్తిలో మరచిపోయానో గాని, మొత్తానికి అశంభవ పదవాన్ని చూస్తూ, కళ్ళతో సొందర్నా సౌందర్యచేస్తూ గానెడుపాలూ త్రాగి, వానికి పట్టిగాను చేతికొచ్చాను. ఇంకా ఆగానులో పాలున్నాయనే ధ్రువతో అమితాప్యాయంగా గాను వండుకొని నోటగరచి వంచుకొంటే చుక్కపాలు లేకపోయేసరికి—నా వంక చురచురా చూసింది. నేను పెద్ద ఘనకార్యం చేసినవనిలాగా విరగబడి నవ్వాను.

నివానికి పాలు అన్నీ నేనే త్రాగుతున్నాననే జ్ఞానం నాలో లేదనుకొంది. అయినా, అనుకోకుండా జరిగినా, అందులో నా ప్రయోజకత్వం లేకపోయినా, ఆ సంఘటన కూడ నాకు గర్వకారణమయింది. అది వరచరా వెళ్ళి మునుగు విగించి పడుకుంది. ఓహో! కొసం వచ్చింది గావోలనుకొని కుక్కిన పేనలే పడుకున్నాను.

తెల్లవారిం తర్వాత ఆమె ముఖం చూచా అంటే కాస్త సిగనిపించింది. ‘అడక అడక సరసమాడిలే ఇలా పనిచేసించిందేమిరా భగవానులూ’ అని నా దుర్విధిని అశ్రయ

అంద్ర - వారపత్రిక

శ్లోకంగా నిందించుకొన్నాను. ఆ రాత్రి ఎందుకొచ్చింది - అసలే కోపంగా ఉన్న దని గుర్తించి గా పడుకున్నాను సరసంమాట చేసుకొనిన ననుకొని.

ఇంటిపనులు చక్కచెట్టుకొని, జడలో ముల్లలు ముడిచి కరకంకణికింటి స్వనంతో అపరలక్ష్యుల వా భార్య చేతితో తళతళలాడే రజితపాత్ర పట్టుకుని నన్ను చాసి, ఋజం పట్టుకుని లేపి కుక్కో బెటి పాలగాను చేతికొందించింది. అహో! నేను వా పుణ్యం పండిందనుకొని పారవశ్యంలో వా చేయి తనంతటతా పాలగాను నోటికందించేసరికి తెలివి వచ్చింది. తీరా, చూడవోలే పండి గ్గాను, త్రోగవోలే పరితిగ్గానును. ఓరా! చెప్పకొట్టిందిరా అనుకొని దాని ముఖంలోకి చూశాను. "తిక్క వదిలిదా?" అన్నట్లుగా క్రీమతి ఒక వింతవృత్త వచ్చింది. భరాజయా న్నుంగీకరించక తప్పలేదు. కాని ఆం త ర్యంలో విజయం వాచేసని ఉప్పొంగిపో యాను. సరసం రసకందాయంలో పడి ఎదిరి పక్షింనుంచి చక్కని సమాధానం వచ్చిందను కొన్నాను. మరి నేను సరసమాడినట్లు వా ప్రయోజకత్వం దానికి తెలిసిందో లేదోనని "నిన్న సరసానికలాచేకానే" అన్నాను వా తెలివితప్పు కతవానికి నిదర్శనంగా. "సంతో షించినట్లే ఉంది సరసం" అంది చూ అవిడ. ఆ అనటంలో సరసంగా ఆ న కూడ దూ. సరసం చేత కాకపోలే సామాన్యంగా అని ఊటకొకూడదా - కాస్త దురుసుదనం ప్రతి ధ్వనించేలా అన్నది. దానితో మళ్ళా వా వింకం వన్నావహించి, "అఘోరించినట్లే ఉంది నీ తెలివి" అని అనిపించింది.

అసలు నేను చూ అత్తవారింటికి వెళ్ళనే వెళ్ళాను. అధవా వెళ్ళానా - చూ అవిడ నన్ను ముప్పతిప్పల బెటి మూడు బెరువుల నీ రూ త్రోగిస్తుంది. దానికి వంతపాడుతూ చూ వావమరది, మరదలు పిల్లను...

ఇది తలుచుకొన్న పువ్వుల వాగు ఆకృత్యం కలుగుతూండేది. చూ యింట ఉన్నప్పుడు చూ అవిడకి మాయవటనలు, చమత్కారాలు తెలిసినట్లే ఉండేదిగాదు. దాని కన్నబా రింటమాత్రం నెరజాణ అయి వూరుకుం టుంది. ఈ మాట ఎప్పుడన్నా చూ వాయ నమ్మతో నేను అంటే నమ్మదు సరికదా, వైగా దానినే వివక చేసుకు వస్తుంది. దానికి నోట్ల సారితే లేదుట, నోట వేలు పెడితే కొరకలేదుట. మరి యీ సంగతి విజమని ఋజువు చెయ్యటానికి నిలుచేక ఊరు కొన్నాను. బహుశా కన్నవారింట దానికి పానలం, హంసులం ఉండటంచేత నేమో అలా చెప్పిపోయేది.

వా పెండ్లియిన కొత్తలో ఓసారి వాళ్ళిం టికి వెళ్ళాను. ఆ వాడు వా చేరు చెప్పమని అందరూ ఒడ్రపోతేతంగా విందుకువారు. వా నోరూ ఆరగించకపోలేదనుకొంది. వాకు

తీపి అంటే పరమ అసహ్యం. అలాగని అంతకారం తినగలిగిన మగటిమీ లేదు. చూ అవిడ స్వహస్తాలతో, వాకోసమే అన్న ట్లుగా పందదార క్రీమ పొందుపరచి జలే వీలు చేసింది. అంతవరకూ చూ అత్తగారే వడిస్తోంది. జలేవీలు చూత్రం చూ అవిడే వడించింది. నేను వాటిని ముట్టనెనా ముట్టుండా వదిలిపెట్టేశాను. దానికి ఒళ్ళు మండిందికాబోలు, చూ మరదలితో చెప్పి బిడ్డీలోంచి తెప్పించిన కిటిలో తీసిపామాను తీసివేయించి - ఆ వాలు గాగు ల్లో నూ, "మాంచి" పూటైన గున్నంలో కారం మెదిపి యధాప్రకారం ఆకు ముడిచి ఇప్పించింది. అసలే భుక్తయాసంగా ఉండటంతో కిటి చూడంగానే ప్రాణం లేచి వచ్చింది. ఆత్రంకొద్దీక చాపచా నమిలేకాను ఏం చెప్పమంటారు వా బాధ! అప్పటికే అరతులు భరించాను. ఆ వై దుర్వరమై, దవడవూడి క్రిందపడుతుండేమా నన్నంత భయం కలిగి రెండు చేతులా అదివిపటి కసి తీరా చేసుకొన్న దానిని కురుకొని రెండు

గ్గానుల మంచినీళ్ళు త్రాగేను. ఆ పూటా క్కడా ఈ నీళ్ళు చాలలేదు. అంతట క్రీమతి పకపకా నవ్వుతూ జలేవీముట్ట లందించింది. వా అసహ్యం ఏమైందోగాని వరసగా వాలును జలేవీ చట్రాలు తి నేశాను. "మంచిగా తినమంటే సహించదూ" అంటూ ఎలిపాడిచింది. అన్నా! ఎంతవనిచేశావను కొని కాస్తేపు అలకపూనాను. అంతట, మరదలు పిల "బావకు సరసం తెలియదే" అనేసింది. అక్కడో ఆగక బావమరది - "బావకు సరసమంటే మహాఇచ్చంస్తీ!" అని (81-వ పేజీ చూడండి)

నారసింహ లేహ్యము
 ంగాయతో చేరినది. మేహము, నిక్షాళ, నివృత్తువగైరా హరించి విలము రక్తవృద్ధికల్గిండును. 20 తు దప్పిరు 3-4-0. పోస్టేజీరు. 1-1-0 పి. సి. పి. అండ్ కంపెనీ ఆయుర్వేద నమాణం, పెండి (PO) నెల్లూరుజిల్లా.

జమ్మి వారి లివర్ క్యూర్

చనిపాపల లివర్ అండ్ స్టీప్ వ్యాధులకు చూ భాతాదారుల సౌకర్యము నిమిత్తము, చూ డాక్టరుగాదు యీక్రింది ప్రదేశములలో ప్రతి నెల నిర్దితమై నేడిలలోను, గంటలలోను, తగిన సలహాలిచ్చుటకై హాజరులో నుండగలరు.

స్థలము	తేదీ	అడ్రసు
నెల్లూరు	8, ఉ	అజంతా కళ్యాణ, ట్రంకురోడ్.
సికిందరాబాదు	8, ఉ	మెసర్లు డి. కే. పరేఖ్ & కంపెని, కెమిస్ట్స్, జామ్మా మసీదు.
హైదరాబాదు	9, ఉ	మెసర్లు డి. కే. పరేఖ్ & కంపెని కెమిస్ట్స్, రెసిడెన్సీరోడ్.
తెనాలి	12, ఉ	కెన్సి కాపర్ మేకర్ల సత్రం.
గుంటూరు	14, ఉ	మెసర్లు మెడికల్ షాపు, కొత్తపేట.
మచిలీపట్నం	16, ఉ	మెసర్లు ఆనంద ఫార్మసీ, కెమిస్ట్స్, మెయికోరోడు.
రాజమండ్రి	19, ఉ	మెసర్లు ఈక్వరడాస్ & కంపెని, జాండు కం ఏకెంటు 8/101 ఇన్స్టిట్యూట్.
భీమవరం	20, ఉ	మెసర్లు ప్రసాద్ సన్నుడికం, కెమిస్ట్స్, ఆంధ్ర డ్రెమెటిక్ & లిటరరీ సొసైటీ సాకాచి.
జంషద్ పూర్ (ప్రతి నెల ఆఖరు ఆదివారం ఉ సా)		
ఖరగ్ పూరు	4, సా	మెసర్లు యు సెబెడ్ మెడికల్ షాపు, కెమిస్ట్స్ & డ్రగిస్ట్స్: ఎన్. జి. ఇ. 155, రైల్వే చూర్కెటు.
రాయపూర్	25, సా	మెసర్లు C. P. మెడికల్ షాపు, కెమిస్ట్ & డ్రగిస్ట్స్, సాదర్ బజారు

జమ్మి వెంకటరమణయ్య & సన్సు, (Tel No. 118)

ఫోన్ నెంబెలు: * గుండా కృష్ణమూర్తి లిలింగ్: 17/829, వాగేకర్లరావు రంతులరోడ్, గాంధీనగర్ P. O., విజయవాడ-2. * ఓరుగంటివారి సిద్ది, విజయనగరం సిటీ, * 182/1, చాగినకాకోడ్, కలకత్తా.

శ్రీశైల ప్రాంతంలో నివసించే చెంచులవాళ్లు.

—ఫోటో: నందగోపాల్, హైదరాబాదు.

సరస విరసాలు

(27-వ పేజీ తరువాయి)

వంకపాదాడు. ఆ ముగ్గురు మధ్య నే నొంటరివాడిని కావడంతో ఏమీ అనలేక వారితోపాటు నవ్వేసి ఉరుకోన్నాను. అయితే ఏంనాకు తలకొనేసి నట్లనిపించింది. దుర్మార్గులు నన్ను ఆహ్వానించి ఇలాపరాధ నిస్తారా! అనిపండ్లు పటపటలాడించు కోన్నాను ఎవ్వరికీ వినిపించకుండా.

తరువాత, త్రిదవారం ఎందుకైనామంచిదని సరసం నేర్చుకోన్నాననుకోండి. ఈ సరసం నేర్చుకోవక ముందు నాకు మా ఆవిడకు నిత్యం కీచులాట జరుగుతుండేసరికి నా నాయనమ్మ పిలిచి-“నీకు మీ తాతయ్య పోలిక లాచ్చాయాయేరా? ఆయన ఇలాగే తెలారిలేస్తేవదుకోపోయేవరకు నాతోపోతూ నున్నానీ ఉండేవారు. నన్ను ఒక నాడుకే

నేయడం మా మమ గారు విని “అడవిల్ల నెండుకు నోరుచేసుకుంటావు” అని ఆయన చివాట్లు పెట్టారు. ఆయన గారికి అభిమానం ముంచుకోచ్చి ఇంట్లోంచి వెళ్లిపోయి ప్రక్క ఊళ్లో వారిన్నే హితుడుంటే వాళ్ళింట్లోకి వెళ్ళారు- రెండురోజులవరకూ రాకపోయే సరికి నామనస్సులో డిఫలెట్లుగా ఉండటంచూసి, మామామ గారు “మరేంపర్వాలేదు లేమ్మా, లేవటికివాడేవస్తాడు-అంతగా రేపు రాకపోలే నేను వెళ్లితీసుకోస్తాను-ఎక్కడికి పోతాడుగనక” అని అన్నారు. ఆ రాత్రి మామగంటలకి ఎవరోదబబూ తలుపువాడు కుంటే తీరాలిస్తే మా దున్నక దా- మీ తాతయ్య లోపలికివస్తూనే- “పొద్దుకుకట్ట మాలస్యం-తలుపులు విదాయింతు క్షూర్యం టారు ముప్పియూక” అంటూ గుడురిమి త గాదా మొదలెట్టారు. నాకునవ్వాగక- “ఏమండీ ముగ్గు నాతో తగవు అడటానికే వచ్చారా

ఏమిటి? ” అన్నాను. అంతటితో ఆయన చల్లబడి “నిజమేనే- యీ రెండు రోజులూ నీతో పోట్లాడక పోవడం మూలానైతే నా నిద్రాపోరాలేవు. ఇవ్వాళ ఇంకా అగలేక ఏమీ తోచక బయల్దేరి వచ్చేశాను. రోజుకొక సారైనా నీతో పోట్లాడితేగాని నాకునిద్ర పట్టడే” అని ఘక్కున నవ్వారు” అని ఆమె చిన్ననాటి అనుభవం ఒకటి చెప్పేసరికి- నాకు, మా అవిడకు నవ్వాగలేదంటే ఇను మంతైనా అతిశయోక్తి లేదంటేనవ్వండి.

సరసం తెలియకపోవటం వారసత్వంగా కూడా వచ్చేదుర్బలమేమూ- విరసమూ ఒక సరసమే కావోలు-సరసం లేకపోలేనంసారం నిస్సారమూ, నీరసమూ- కళాకాంతులే ఉండవు-అని అప్పుడునిజంగా నాకనిపించిన మాటమాత్రం వాస్తవం. ★